

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 98. — ŠTEV. 98.

NEW YORK, THURSDAY, APRIL 26, 1923. — ČETRTEK, 26. APRILA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

DARY-JEV PROGRAM IN SAM GOMPERS' SPLOŠEN RAZKOL V

FRANCOSKEM KABINETU

Na velikem zborovanju je napadel Samuel Gompers sodnika Gary-ja, ki se zavzema za razveljavljenje sedanje priseljeniške postave. — Pospešenje delavstvu prijazne zakonodaje. — Boj proti skrčenju plač.

Albany, N. Y., 25. aprila. — Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor, je včeraj napadel Elberta H. Gary-ja, predsednika sveta ravnateljev United States Steel Corporation, ker skuša Gary odpraviti priseljeniške omejitve ter preplaviti industrije s cenenim delom.

Gompers je bil glavni govornik na konferenci 500 zastopnikov več kot enega milijona volichev države. Ti zastopniki so se zbrali v občinski hiši ter zahtevali, naj zakonodaja nastopi glede važnih odredb, katere podpira delavstvo, ki pa sedaj hirajo v komitejih.

Gompers je izjavil, da so bile stavke leta 1921-22 skrajno srečne, tako da so uslužbenec kakor za delodajalec, ker so porazile poskus, da se potisne navzdol plač in ker so uveljavile prosperitet v Ameriki in sicer v času, ko je pretili delželi doba velike depresije vsled nezadovoljstva delavcev spricu poskusov, da se potisne plač navzdol.

Gompers je tudi obolel poskuse, da se na široko odpre vrata Amerike priseljencem iz južne Evrope ter rekel, da se zavzema za povratak piva, da pa je proti salomonu. Izjavil je, da so se izjavili vsi poskusi trgovskih zbornic in drugih sličnih organizacij, da stro hrbitše unijonizma.

Pokazali smo, da smo zmožni boriti se proti industrijalni avtokraciji, — je vzliknil Gompers.

Delavci so ustrajali na svojih mestih ter zmagali v boju proti skrčenju plač. Skušalo se je zlomitih njihova ter potisniti navzdol standarde življenga ter vrednost delavskih mas.

Gompers se je poslužil imena sodnika Gary-ja v zvezi z metodami, s pomočjo katerih skušajo spraviti v deželo cenejeno delo. — Rekel je, da bi se ta poskus nikdar ne posrečil, kajti kvota iz južne Evrope je že izčrpana, domini na drugi strani izčrpana iz drugih delov Evrope.

Zastopniki dela bodo najbrž sprejeli resolucijo, ki bo priporočala razveljavljenje Mullan-Gage prohibicijske postave.

Delegatje, ki so se zbrali včeraj tukaj, zastopajo 750.000 strogovnih unijonistov v mestu New Yorku ter najmanj 250.000 iz drugih delov države. Zbrali so se, da dajo izraza svojemu ogroženju, ker ni bil delavski program fidecijac izpremenjen v postavo. — Konferenca je po svojem značaju nepristranska.

GRKI PROSILJO ZA NADALJNO POMOČ.

Atene, Grška, 25. aprila. — Dr. Doxiades, grški pomožni minister, se je obrnil na Zdržljene države ter ameriški Rdeči križ s prošnjo,

naj nadaljuje s pomožnim delom med begunci "še par mesecov po sklenitvi miru". Minister je rekel, da se je nameraval Rdeči križ umakniti iz Grške dne 30. junija ter trdi, da bi bilo grški vladni skrajno težko obdačiti in prehraniti pol milijona beguncov, za katere skrbi sedaj ameriška organizacija.

CERTIFIKATI ZA ZAROČENCE

Milan, Italija, 25. aprila. — Na vzhodni obali Sicilie se je pojavil včeraj močan potres. Ognjenik je začel bruhati. Med prehvalstvom je nastala velika panika.

Posamezni potresni sunki so trajali po več minut.

KMETJE SO ZMAGALI V SOFLJI.

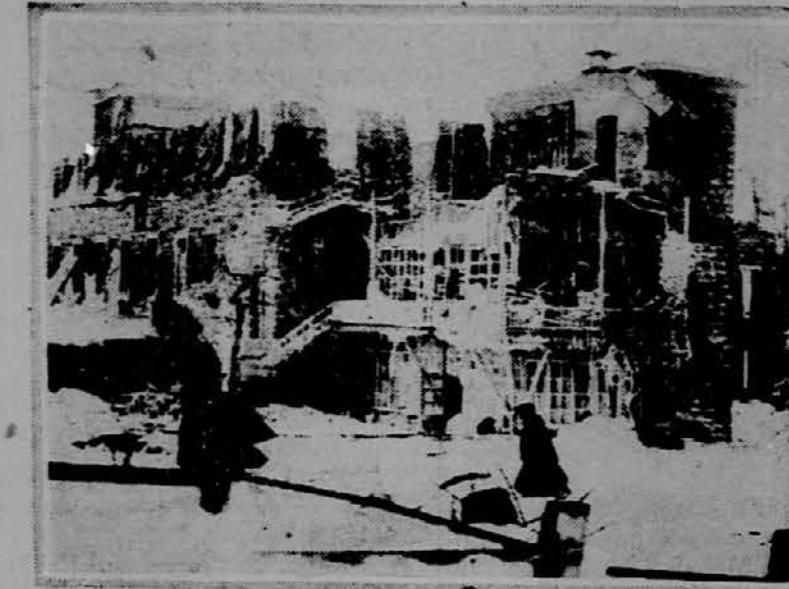
Sofija, Bolgarska, 25. aprila. — Konečno štetje glasov, oddanih pri zadnjih volitvah, kaže, da si je priborila kmečka stranka 218 sedežev komunisti/15 in opozicijski blok le 12. Štirje uspešni kandidati v zadnji skupini so prejšnji kabinetni ministri, ki so sedaj v ječi.

V EVROPI JE PREVEČ ŽENSKE.

Pariz, Francija, 25. aprila. — Iz raznih statistik je razvidno, da je v Evropi veliko preveč žensk.

V Nemčiji jih pride na tisoč mož 1026, v Rusiji 1400 na tisoč mož, v Franciji pa še več.

SKRIVNOSTEN POŽAR V KANADI.

V zadnjem času se je pojavilo v Kanadi več skrivenostnih požarov in to po raznih katoliških na pravah, cerkvah, sanatorijih, bolnišnicah itd. Slika nam kaže katoliško bolnišnico za neozdravljenje v Montrealu, Kanada. Požar je uničil vse razen zidovja, in povzročena škoda znaša nad en miljon dolarjev. To je že sedemnajsta velika katoliška naprava v Kanadi, katero je uničil ogenj v teku zadnjih dvanajstih mesecev. Oblasti so prepričane, da so požigalec član kake fanatične profikatoliške družbe.

SKORAJŠNJA REŠITEV

RUHRSKEGA Vprašanja

V Berlinu pripravljajo baje načrte, ki naj bi dovedli do povoljne rešitve ruhrskega vprašanja.

Berlin, Nemčija, 25. aprila. —

V dobro-poučenih krogih se glasisti, da vznemirja kancelarja Cuno

ter njegov kabinet vprašanje, če naj Nemčija vspriče njenega sedanjega notranjega finančnega

polozja sploh stavi sedaj kako

ponudbo glede reparacij.

Glasi se, da si priznava vlada

zavzeti spravljivo stališče na

pram zadnjemu nasvetu lorda

Curzona, soglasno s katerim naj

bi storila Nemčija prvi korak

proti miru. Če bi se kancelar Cu-

na odločil določiti sveto, ki bi po

njegovem mnenju, onem kabinetu

in voditeljev v državnem zboru

lahko dovedla do objektivne raz-

prave z zavezniki, bi storil to iz-

klučno le v namenu, da zadosti

dušeslovni atmosferi, ki je bila

ustvarjena vsled izjav lorda Cur-

zona v angleški zbornici lordov.

Tako kancelar kot minister za

zunanje zadeve, von Rosenberg,

sta baje še vredno mnenja, da je

najkrajša pot k rešitvi reparacijske

zmeščnjeva ona, katero je

predlagal ameriški žavni tajnik

Hughes.

Kancelarju in ministru za zu-

nanje zadeve ne manjka v polo-

žaju, katerega je ustvaril gor-

lora Curzona, nasvetov najbolj

različne vrste. Soglasno s čas-

pisjem je mogoče strniti vse te

nasvetne v en sam kratki stavek,

ki se glasi: — Pojd počasi na-

prej ter ne postani nervozem.

Med strankami v državnem zbo-

ru, posebno v vrstah združenih so-

cijalistov, je opaziti znamenja ve-

like odločnosti, da se komečno reši

vprašanje nemških državnih m-

jeja. Številni žele tudi, da naj se

polozaj Nemčije v tem oziru prav-

tako definitivno določi kot gled-

je višine vojne odškodnine, katero

naj plača Nemčija.

UMRČENJE USTAŠEV NA IRSKEM.

Tralee, okraj Kerrym, Irsko,

25. aprila. — Oblasti proste irske

države so danes izvedle smrtno

osdobo nad Richardom Hatheway,

James McErney in John Gre-

ney-em.

Hatheway, ki je pobegnil iz

nekaj angleškega polka, je bil

nalet tekoma zadnjega obleganja

neke dipliane, v kateri se je skri-

vala tolpa ustašev.

ODLOČNA KOMUNISTKA

23LETNA GLUZMAN

Ruska komunistična sodnica, ki je obsodila na smrt že 23 ljudi, je povsem mirna. —

Pravi, da niso življena posameznikov nič v primeri z varnostjo države.

Moskva, Rusija, 25. aprila. — Tovarišica Ana Glužman, tri in dvajset let starca predsednica moskovskega okrajnega sodišča, ki je poslala pred par dnevi sedem moških v smrt radi ropa, je informirala poročevalca Associated Press, da je izza februarja mesečna izrekla smrtno kazen nad pri-

bližno pet in dvajsetimi ljudmi in da ni izgubila raditev niti za trenutek spanja in je tudi ni penkla vest.

Na vprašanje, kako čuti kot ženska, kadar ustrele od nje objojene, je odvrnila, da ne pride vstopet vprašanju posameznih življenj, kadar so izvršeni zločini proti varnosti države in javnosti. Rekla je, da je morala deliti pravico soglasno s postavo, ki zahteva dokaze, čeprav je skušala omiliti svoje pravoreke, kjer koli je bilo sploh mogoče.

S cigareto trdno med ustnicama ter navdušenjem v svojih očeh, je govorila mladostna sodnica o svojih doživljajih v sodišču. Vitka je in majhna ter vse prej kot lepa. Njena spodnja čeljust je mogočno razvita.

Nobenega ženskega okraska ni zapaziti na njej. Nosi visoke škorje in edini njen okrasek je emaliran znak komunistične stranke.

Od februarja naprej sem se odil deset naglavnih zločinov, večinoma ropov ali tatvine javne lastnine, — je rekla. Prenehala je za trenutek, nakar jo je poročevalc vprašal, koliko ljudi je obsođila na smrt.

— Mislim, — je rekla, da pet in dvajset, od februarja naprej. To število je bila vključena tudi ena ženska, ki je bila spoznana krivo pretekli četrtek, ker je pomagala tolpi roparjev.

— Ne, nikdar nisem videla nobene eksekucije, — je nadaljevala. — Včasih zahteva postava, da prisostvuje predsedujoči sodnik eksekucije, a vedno sem bila zaposlena z drugimi stvarmi in poslala sem kakega drugega.

Glužman je bila rojena v Kilenetu ter je živila.

RAZVOJI V LAUSANNE.

Lausanne, Švica, 25. aprila. —

Vse kaže, da se Turki ne bodo udali sklepom velesil.

Winnebago okraj v Illinois zahteva zakonodajo, ki bi napravila konec sedanemu sistemu špijoniranja med delavstvom. — Uslužnici detektivskih agentur so informirali delodajalce o vsem, kar se je sklepal na unijiskih sejah.

Rockford, Ill., 25. aprila. — Člani Winnebago County Labor Union so napovedali neizprosen boj špijonom v vrstah unijiskih delavcev. Labor Legion je politična organizacija delavcev v tem mestu, ki si je pri zadnjih volitvah izvolilo delavskoga župana ter šest delavskih občinskih svetnikov.

To je postal znano, ko je bilo danes objavljeno, da je bila na zadnjem sestanku organizacije sprejeta resolucija, ki pozivlja Baker-ja, Hunter-ja in Green-a, zastopnike okraja v zakonodaji, naj uvedejo ter podpirajo pred

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto vsega leta na Ameriki	Za New York za celo leto \$7.00
In Canada	\$6.00
Za pol leta	\$5.00
Za dva leta	\$1.00

Subscription Yearly \$8.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemlji nedelj in praznikov.

Dneviški bres podpisna in osebnosti se ne pričebujajo. Denar nad ne blagoveti posluju po Money Order. Pri spremembah kraja naravnika, premosti, da se nas tudi prejšnje bivališča nasmemi, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York N. Y.
Telephone: Cortlandt 2278

ŽRTVOVANJE OTROK

V premogovni industriji je žrtvovanje otrok mogoče najbolj važen strošek, s katerim se vdržuje kapitalizem.

Bodočnost teh otrok žrtvujejo dobičkom majhne skupine parasičkih lastnikov. Poročilo vzgojnega urada Združenih držav, ki smo ga objavili, pomenja strašno obsobo zločinskega režima lastnikov premogovnikov v poljih mehkega premoga zapadnega dela Pennsylvanije.

Sličen položaj bo našla komisija tudi v Ohio, Indiana in Illinoisu.

Poročilo nam kaže, da imajo šoloobvezni otroci premogarje slabe in umazane šole, postavljene sredi prahu, dima in blata; ki je vedno krog premogovnikov.

Vzgojno zanemarjenje otrok pomenja vedno pomajkljivo vzgojo, nezadosten razvoj duha, brezupno bočnost in odprte jame, vedno pripravljene požreti vase mlade ljudi, kakor hitro dozore.

Povprečna premogovna naselbina v teh pokrajinalah je najbolj brezrečna in žalostna stvar, kar jih moremo zalediti v Združenih državah.

Povsem jasno je, da tudi šole ne morejo biti dosti boljše kot je splošna okolica.

Znanost, iznajdbe, ekonomija in socijalni napredki, vse to je imelo za posledico, da so postale te premogarske naselbine osamljene mlakuže socijalnega ponižanja in strašnega vzgojnega trošenja.

Lastniki rogov se zanimajo le za dobavo človeške delovne sile.

Zadovoljni so, če prihaja ta delovna sila iz koč, ki bi komaj lahko služile psom za stanovanja.

Premog, ki ga prodajajo, da dobe čimvečje dividende, uničuje vsa upanja in vse prilike.

Sedanji premogovni režim je trikrat proklet, ker žrtvuje mladino svojih okrajev.

PREMOGOVNA PEKLA

Neki newyorški mesečnik je objavil članek, ki se tiče sestanka glede prostega govora, katerega je priredila American Civil Liberties Union v Logan okraju, West Virginije.

Štirinajst dni po objavljenju članka je bil pisec, prisiljen objaviti dostavek, ki je informiral čitatelje, da je bil Maston White, ki je dal na razpolago svoj poročni v Loganu, pretepen skoraj do smrti.

Soglasno s pismom, ki ga je pisala Mrs. White, je lopov, ki je napadel njenega moža ter ga skoraj do smrti pretepel, nečak don Chafina, serifa in voditelja najetih barab, ki terorizira okraj.

Zvezna ustava jamči vsem državam republikansko obliko vlade.

Mi ne vemo, kaj misijo zvezne oblasti o režimu kot prevladuje v Logan okraju ter drugih okrajih West Virginije, vendar pa bi bilo svetovati, naj preišče podlo za lego, ki terorizira ta majhna predmestja pekla.

Dobro bi bilo, če bi zvezna vlada na to objavila svoje mnenje.

Vlada bi pa morala v resnicu preiskovati, ne pa olepsavati stvari.

Če zvezne oblasti lahko prenašajo zločince, ki vlađajo tem pokrajinam, bi bilo tudi prav, če bi malo manj govorile o amerikanizmu in o blagoslovih ameriških demokratičnih napray.

Razne vesti.

Novi tržaški škof se piše Alojzij Pelizzio in je baje beneški Slovence. Star je 63 let.

Ruski industrijač — zastopnik Sovjetov.

Pariski dnevnik "Intransigent" doznavata, da dobespiši v Pariz znani ruski veleindustrijač Putilov v posebni misiji slovenske vlade. Ni izključeno, da ostane Putilov stalno v Parizu kot zastopnik boljševske Moskve. Putilov je bil za časa caristične Rusije eden največjih fabrikantov municijskih fašistov Gottei.

Monarhistična propaganda v avstrijski armadi.

Avtstrijski vojni minister je prepovedal vojakom narodni monarhistične liste, ker se je zadnje čas monarhistična propaganda posebno osredotočila na armado.

Fašistska vlada v republiki San Marino.

V majhni italijanski republiki San Marino se na velikonočni pondeljek osnovala fašistska vlada. Izvoljena je za dobo enega leta. Mussolini je zastopa voditelj samarinskikh fašistov Gottei.

Novice iz Slovenije.

Pregledani dijaki.

Milan Vidmar, Boris Sartory in Edvin Vrhovjak, vse trije dijaki, so te dni zapustili Ljubljano ter se podali neznanu kam.

Smrtna kosa.

V nežni starosti 18 let je umrl dne 3. aprila pri svojih starših v Grobelci pri Šmarju pri Ježah Mihail Zolotšek, dijak 3. razreda drž. realne gimnazije v Celju.

Vaški pretep.

Na Ostrovem pri Celju so se stepili na velikonočni pondeljek fantje iz bližnjih vasi s steklenicami in nožmi. Martin Cilenšek iz Leven je bil oddan težko ranjen v celjsko javno bolnišnico.

Lahkomiselnost.

V Celju je skočil dne 3. aprila vsled stave 100 dinarijev neki dijak obut in oblecen z brvi, ki vodi v park, v Savinjo. K steči se mu ni zgordilo nič hudega, vsekakor pa je to rekord lahkomiselnosti.

Sedem konjev zgorelo.

Ptujski konjski mesec in trgovce Josip Heller je kupil na Hrvatskem sedem boljših konj za izvoz. V vagonu, kjer so se nahajali konji za transport, se je vsled neprevidnosti spremjevalec vneša stema in kraja ter je poginilo vseh sedem konj. Kupnine je znala 70,000 Din.

Železniška nesreča.

Ob železniškem prelazu na Dunajski cesti v Ljubljani se je 3. aprila zvečer pripetila težka nesreča. Posnekari Zaje iz Tomačevoa se je peljal z vozom za prevažanje gnojnico po Dunajski cesti v Ljubljano. Ko je bil voz na tironju železnic, je nenadoma privozil z Brezovico tovorni vlak; lokomotiva je zadela v Zajevovo vozilo ter razmaznila enega konja, drugega pa težko poškodovala. Tudi voz je bil razbit. Zajev je bil v vagonu sin sta pravocasno skočila z voza in si rešila življenje.

Starokrajski liberalci, ki so se postavljali pred kraljem, ki je dala vladu koritu, največji hlapec starokopitne Pašičeve vlade.

Marijine device imajo največje otroke.

Ni ga boljšega grajskega hlapca kot je bivši rauhšte.

Cimvečji rauhšte je bil svoje čase tembolj vneto bo pazil na grško lastnino.

Tozadevnih primer najdemo v zgodovini na stotine. V moderni zgodovini pa največ.

Starokrajski liberalci, ki so se postavljali pred kraljem, ki je dala vladu koritu, največji hlapec starokopitne Pašičeve vlade.

Marijine device imajo največje otroke.

Ni je večje pakete na svetu kot je bivši pobožnjak, ki se grehu v vdninu.

Nekdanji najbolj zagrizeni sovražniki Anglie, Irci, bodo sčasoma postali največji zagovorniki angleških interesov.

Papež naj povzdigne odpadlega framazonskega kaplana v kardinalski stan, pa ne bo imel boljšega kardinala v celem kardinalskem kolegiju.

Ethib Kristan, nekdanji največji protestant obstoječega reda v Jugoslaviji, tabrjuje ljudem, ki so mu bili še pred dobrim letom obeščana vredna svojat.

Wskako se še dobro spominja časa, ko je v umazano blato podal vsak resno in pošteno, besedo, ki je slučajno pronikla iz Belgradu v Anton Novak.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeškega okraja.

Slovenski fantje, ki služimo pri 11. četki 12. pšesploku v Vranji, pozdravljamo vse Dolnje — Nace Makše, Janez Saje, Fran Polič, Alojzij Lustik, Fran Kastelic, Jože Kolenc, Fran Huč, Ivan Jakše, Anton Medja, Ivan Spoljavič, Fr. Slak in Alojzij Dežman, vsi iz novomeš

Glasilo Jugoslovanske

Vstanovljena leta 1898.

Glavni urad Ely, Minnesota.

Katoliške Jednote

Inkorporirana leta 1901.

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 18th St., Cleveland, O.
Predpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajniki: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blaagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blaagajnik neizplačanih smrtnih: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 545 E. Ohio Street, N. W., Pittsburgh, Pa.

Nazorni odbor:
ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Black Diamond Bldg., cor. Diamond and Grant Street, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Potomni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 4217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIHC, 750 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMCN, 529 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERL, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELCAR, 533 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tukaj se so uradnih zadev kakor tudi denarne posiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika potornega odbora. Prošnje za spremembo novih članov na bolnišku splošnico naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katolička Jednota se priznava vsem Jugoslovom za običen pristop. Kdo želi postati član te organizacije, naj se zglasti tajniku blisknjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društva se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

O združenju.

Barberton, O.

V našem glasilu od 19. aprila mi sas. Ermenc odgovarja na moj dopis glede združenja oziroma pridruženja. Sosestra pravi, da sem dal navodilo združevalnemu odboru, v katerem smislu se naj naša združitvena pogodba spremeni. Kakor sem že rekel, je, in bi bilo edino pravilno, da se pogodba spremeni samo na konvenciji. Kar naredi konvencija, ne more spremeniti kak odbor, lahko pa konvencija spremeni kar naredi tak odbor. Konvencija je pa vrhovna oblast naše Jednote in ne odbori. Zgodi se sicer, da se kaka reč popravi oz. spremeni, kar naredi konvencija, ali to samo take reči, ki ne odgovarjajo postavi te dežele oz. samo legalne reči. V naši združitveni pogodbi pa niso samo stvari oz. legalne zaprake, vsele katerih se ni mogoča združitev izvršiti, ampak tudi druge reči, ki nimajo s postavo nič za opraviti. Nadalje pravi sestra, da tu le prideva v poštov samu naša Jednota in pa neka druga podpora organizacije, ki ima polno strankarstvo itd. Tu mislim, da je sestra v zmoti. Za nas oz. za našo Jednoto v resnici pride v upoštev samo ena jednotna, h kateri se naj bi pridružili ali združili mi oz. naša Jednota in druge podporne organizacije. Sosestra vendar me, da se bi, kadar stvari stope sedaj, združitev oziroma podporni organizaciji ne predstavim, kako pravila imajo, tega tudi ne smem, ne morem in me ne briga. Jaz kritiziram le pravila, katera bi mi morali spolnjevati po združenju, pa naj bo do pravila te ali one organizacije ali pa nobene. Glavno je, kaj mi dobimo vsel združenja, pa naj pride od katerekoli strani. Ako drugi, s katerimi se naj bi mi združili, nečejo gledati pod nobenim pogojem samo na gospodarske koristi in popustiti v drugi rečeh, kako se naj od nas to zatevata? Sicer pa sem gotovo, da sestra sama ne gleda združenje s samo gospodarskega stališča. Da se pa prepričam ali imam prav ali ne, naj mi sestra odgovori nato vprašanje: ali bi sestra želela, da se naša Jednota združi in pripravlja združitev s podporno organizacijo, katera ima strogo verska pravila, katera zahtevajo, da se nje članstvo strogo ravna po gotovih verskih in cerkevnih zakonih, v slučaju, da bi taka Jednota zelela združiti se z našo Jednoto in pri tem zahteva, da njena gotova pravila še po združitvi z našo Jednoto ostanejo v veljavni oz. obvezni tudi za nas potem, ko se bi ji mi pridružili? Taka le pravila tudi nimač nič stika z zavarovalnino. Ali ni tako? Torej sestra, roko na sreč! Prosim, odgovorite. Nič zavijanja. Da ali ne, zadostuje. Rad bi namreč, zelo rad bi, izvedel, ali Vam je pri sreči le gospodarstvo povzet. Nadalje moj dopis je bil napolnjen z frazami, daraka korist, ki bi nastala vsled

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 18th St., Cleveland, O.
Predpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajniki: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blaagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blaagajnik neizplačanih smrtnih: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 545 E. Ohio Street, N. W., Pittsburgh, Pa.

Nazorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Black Diamond Bldg., cor. Diamond and Grant Street, Pittsburgh, Pa.

MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.

FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Potomni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.

FRANK ZORICH, 4217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIHC, 750 London Rd., N. E., Cleveland, O.

PAULINE ERMCN, 529 — 3rd Street, La Salle, Ill.

JOSIP STERL, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.

ANTON CELCAR, 533 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tukaj se so uradnih zadev kakor tudi denarne posiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika potornega odbora. Prošnje za spremembo novih članov na bolnišku splošnico naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katolička Jednota se priznava vsem Jugoslovom za običen pristop. Kdo želi postati član te organizacije, naj se zglasti tajniku blisknjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društva se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Članstvu.

Na zadnji letni seji glavnega odbora JSKJ. je bilo sklenjeno in določeno, naj izide due 12. julija slavnostna izdaja Glasila JSKJ.

To glasilo naj bo posvečeno 25 letnici obstanka ene najboljih slovenskih podpornih organizacij v Ameriki.

Da ta velepomemben dogodek dostenjno proslavimo, moramo na delo vsi — člani, društveni uradniki, glavni uradniki in uredništvo.

V slavnostni izdaji naj se zreali trudopolno petindvajsetletno delo in uspeh tega trudopolnega dela.

Društva, naj poverijo najzmožnejšemu članu težavno nalogu sestavljanja zgodovine društva. Pišejo naj kratko in jednato. Kot vir naj jim služi ustno izročilo najstarejših članov ter društveni zapisnik.

Vsa tozadenvna poročila mora imeti v rokah uredništvo najkasneje do 12. junija.

Ustanoviteljem Jednote, živim in mrtvim, naj bo posvečeno častno mesto. Uredništvo upa dobiti slike in životopise teh velezaslužnih mož ter jim izkazati zaslужeno čast.

Uredništvo bo storilo vse, kar je v njega moči, da bo petindvajsetletnica slavne JSKJ. čim najdostojnejše proslavljenja.

Čas je kratek. Treba je iti takoj na delo.

Člane, oziroma društvene tajnike ponovno opozarjam, da moramo imeti vse kar naj bi prišlo v slavnostno številko, do 12. junija.

Uredništvo Glasila.

Dopisi in naznanila.

Youngstown, Ohio.

Članom društva sv. Antona št. 108 JSKJ. v Youngstownu se tem potom naznamna, da nas je naš predsednik Frank Koleč zapustil in se preselil v Cleveland, O. Zatorej ste proseli člani, da bi se prihodnje seje udeležili vsi, da si izvolite predsednika, ali pa če brezvame predsednik to mesto. Torej prosim, da bi to vpoštevali.

Nadalje tudi naznanjam slednjem društrom, da smo dobili sledeči svote za družino Franka Kilkilna, ki je v bolnišnici. Održava št. 57 \$6.00, št. 121 \$5.00, št. 40 \$2.00, št. 84 \$5.50, št. 104 \$2.00, št. 81 \$3.00, št. 61 \$4.00, št. 45 \$5.00, št. 36 \$5.00, št. 117 \$1.75, št. 82 \$5.00, št. 66 \$6.50, št. 77 \$5.00, št. 9 \$5.00, št. 69 \$2.25, št. 71 \$1.00, št. 120 \$10.00, št. 54 \$5.00, št. 42 \$5.00, št. 2 \$5.00, št. 35 \$5.00, št. 53 \$6.88, št. 50 \$5.00, št. 43 \$2.15, št. 109 \$4.30, št. 99 \$4.04, št. 75 \$2.00, št. 70 \$3.00, št. 1 \$1.00, št. 140 \$6.75, št. 16 \$5.45, št. 37 \$5.00. Peter Skradski iz Ely, Minn., \$2.00. Najlepša hvala vsem članom za darove.

Anton Nagode, tajnik.

Oregon City, Ore.

Društvo sv. Jožeta št. 76 JSKJ. v Oregon City je na svoji redni mesecni seji dne 15. aprila 1923 sklenilo, da bo prosta vstopina za pristop v društvo za dobro prihodnjih treh mesecov, to je maj, junij in julij.

Nadalje je društvo sklenilo, da plača iz svoje društvene blagajne društvenega zdravnika za preiskavo novih kandidatov za dobro treh mesecov, to je maj, junij in julij.

Cenjeni rojaki v Oregon City in okolici, sedaj se vam nudi lepa prilika, da pristopite z malimi stroški k dobermu podpornemu društvu, katero spada k trdnemu in močnemu podpornemu organizaciji, ki je nadolžljivo. Ona točno plenuje vse obveznosti članstva ter deli dobre. Zatorej, rojaki, kateri se niste pri nobenem društvu ali pa da se potrebujete enega, sedaj se vam nudi lepa prilika, da pristopite v društvo z malimi stroški, ker mogoče ne boste imeli tako lepe prilike za pristop k društvi.

Na člane pa apeliram, da kolikor mogoče agitirate za pridobivanje več novih članov ali kandidatov za pristop v društvo. Kolikor več agitacije bo, toliko večje bo združenja ali so tudi druge stvari.

Anton Okolič, taj. dr. sv. Martina, št. 44 JSKJ.

Tudi fazišti znajo stavkati.

Fašistična zadruga v ladjevnični v Tržiču, ki šteje 1600 delavcev, je napovedala vsel odpusta 80 delavcev protestno stavko. To je prvi slučaj, da je fašistična organizacija pričela s stavko.

Dne 3. aprila je bilo izpred trgovine Gorec na Dunajski cesti ukrazeno uradnemu slugi Nosanu kolo.

Slugi Josipu Ovnju je neznan storilec dne 4. aprila izmaknil iz skladista Bahovec na Sv. Jakoba nabrežju dva suknjiča in športno čepico.

V noči na 4. aprila je bilo iz dvorišča mesarice Francisce Češek na Dolenski cesti odnešeno kolo iz Združenih držav.

Priseljeni zakon zahteva, da

Priseljeni in priseljeni oblasti.

I.

Pregledovanje priseljencev.

Cim je parnik odplul v new-yorko luko (isto velja glede drugih pristanišč), se ga parniku najprej prilepijo kvaratinski uradniki. Ko so ti končali svojo inspekcijo, pridejo na parnik euriški in priseljeni oblasti in začnejo takoj svoj posel, dočim parnik nadaljuje svojo pot k pristajališču.

Priseljeni inšpektorji in zdravnička oblast dovoli vstop v Združene države; v takem slučaju pravimo, da je priseljenec pripuščen (Admitted). Večinoma oni slike takoj zapustijo priseljeniško postajo: ako je namenjen v mestu New York, se v kreca na ferry-boat, ki ga odvede na kopno; ako je namenjen v notranjost zemelje, ga odpeljejo v urad za vozne listke (ticket-office), ki se nahaja na istem otoku, kjer si kupi železniški lisek, in od tu potom čolna na železniško postajo, kjer ga postavijo v pravi vlak. Od tega trenutka ni vlače več odgovorna za njegovo varnost, ali železniški uradniki pačjo načinjo izkrenje, da je zdravnik že pregledal. Oni izmed teh inozemcev, ki so srečno prestali ob pregledu, dobijo tudi listek, ki jih upravičuje k takojšnjemu izkrejanju. One pa, ki niso prestali oben pregled, zadržujejo na brodu in odpeljejo kasneje na Ellis Island za nadaljnji pregled. Ko so prišli na Ellis Island, jih privedejo pred odbor za posebni pregled (Board of Special Inquiry); ta jih lahko takoj pripusti v zemljo ali jih zadržuje za nadaljnjo preiskavo ali pa jih kratkomalo izključi.

Dalje apeliram na stariše, kateri še nimate vpisanih svojih otrok pri nobenem društvu, da jih vpišete k JSKJ., ker tako ste slednji razlog, da bi se izognili izkrenju. One pa, ki niso prestali oben pregled, zadržujejo na brodu in odpeljejo kasneje na Ellis Island za nadaljnji pregled. Ko so prišli na Ellis Island, jih privedejo pred odbor za posebni pregled (Board of Special Inquiry); ta jih lahko takoj pripusti v zemljo ali jih zadržuje za nadaljnjo preiskavo ali pa jih kratkomalo izključi.

Kar se pa ti inozemci najdejo v tretjem razreda, se pregled istih ne vrši v parniku ob prihodu v luko, in to iz raznih razlogov; najglavnejši razlog je ta, da ni v nobenem parniku žadosti primerne prostorja za pravilno opravljanje priseljeniške inšpekcije. Na drugi strani pa bi pregledovanje potnikov tretjega razreda vzelo toliko časa, da bi nastale resne zamude za izkrenje potnikov in blaga in za povratke parnika. Vsi potnikov tretjega razreda se morajo zato iz pomola podati na Ellis Island; posebni ferry-boat pride po njihovo končno za deportiranje.

</div

Ljubice Habsburžanov.

(Nadaljevanje.)

Belgijska princezinja je bila napravljena tako nevkušno kot le mogoče. Njeni ramena so bila njeni trdi rmeni lasje so bili nengledno počesani. Bila je silno visoka in njeni postava je bila žalostna. Ni imela niti obrni tretjalne in edina njena mikavnost je bila porcelanska polt.

Dobro si lahko predstavljam, kaj ja sedila teta Cisi o Stefaniji; zadostoval je en sam pogled. Rudolf se je zdel mož, ki je žrtvoval slavno minulost za dvomljivo prihodnost.

Po obredih smo šli v sprejemni salon, kjer sta Rudolf in njegova soprga na kratko govorila z nazočnimi danami. Ko sta prišla k meni, se je Rudolf ozrl name. — V tem pogledu sem spoznala pač me in preziranje usode. Predstavil me je Stefaniji: — To je moja sestrica Marija.

Prestojaslednica me je objela in dejala, kako da jo veseli, ker me ji spoznala. In šla sta daje. Vem, kako sem Rudolfa posluševala, ko sem se spomnila na svoj zakon brez ljubezni.

Videla sem Rudolfa in Stefanijo še prihodnje leto v kijavevu.

Bila sem v Schoenbrunn na obisku pri svojih starših. Po večernji sem se sprehajala s cesarico v parku. Cesarica je marsikaj pričovala o Rudolfovem zakonu ki so ga smatrali za nesrečnega.

Večer je bil tih in videl sva dobroti v razsvetljena okna. V tem je prihitek sluga in naznani prihod visoke dvojice. Za hip je stopala po stopnicah postava. Bila je Stefanija. Elizabeta je bila nevoljna. — Nisem pričakoval Rudolfa in tega grdega motivila noce! — je rekla gredo po travniku k Stefaniji, ki je od poroke sem čudno vabljivej izgledala.

Z menoj je Stefanija ravnala zmerom prijateljski. Ko sem jo enkrat zaprosila za avdijeno, me je pozvala, naj jo kadarkoli obično brez formalitet. Zadostno je, da se je dala obvladati od svoje sestre Lujze Koburske, ki je pod pohvalo njeni ljubosumnosti in ji primasala čenče o Rudolfu. Življenje ob strani Stefanije mu je bilo nezmošno. Stefanija mu je vsak trenotek izzivala divje priroke ljubosumnosti, tako da je moral cesarica pogosto poravnati te prepire. Cesarica se je naučila kot nevesta molčati in je isto zahtevala od svoje snane.

Rudolf je ljudil in oboževal hčerko Elizabeto, ki se mu je rodila v tretem letu zakona. A tudi ta otrok je bil povod Stefaniji jezi. Tako je padalo življenje mojega bratrancega globlje in globlje v močvirje in z grozo smo misili, kaj bo iz tega.

Dunajska družba se je faktat zavabovala razposajeno in nihče ni misil na to, kaj dela drugi. Hodiла sem rado po maskeradah in spomnim se, kako sem se srečala z baronico Večerovo (materjo Marije Večerovo) in velikim vojvodom Viljemom na maškeradi v operi. Baronica je blestela v oranžnem dominu in stari gospod polog nje ji je pravil, da se hoče eden grof Esterhazov, s katerim je bila v intimnem zarmjeru, očenit z Evgenijem Croyovom.

Komaj je to slikala, je baronica omedlela. Ker stol ni imel naslana, je padla in videti so bile samo njene nogavice in šolni.

Vse se je smejalo in vojvoda poln kesanja zaradi tega, kar je povzročil s svojim pričovedovanjem, je s čudovito energijo skušal pomagati ubogi dami.

Oranžni domino baronice me je spomnil dogodka, ki se je zgodil, ko je bila teta Cisi v spremstvu nadvojvode Ludovika Viktorja na maškeradi. Elizabeta in Ludovik sta imela enaki maski in nihče ju ni spoznal. Imeli so ju za sestri. Mlad, krasen dvorni svetnik je združil cesarsko pozornost. Bil je tudi maskiran. Cesarica, katere se je prijela splošna veselost tega večera, se mu je približala in ž njim govorila. Masko je smatrala neznamo domo za kak-

šno baletko. Ugajala mu je in povabil jo je na večerjo v restavracijo. — Dobro, — je pritrudila cesarica, očarana od avanture, — pojdem. Toda morate mi obljubiti na svojo čast, da ne bom prisiljena odložiti maske. —

— Pa naj bo! — je obljubil zadržljeni gospod. Cesarica je načrta svoji "sestrini", naj nanjo na določenem mestu počaka, in je z galanom zapustila dvorano.

Dvorni svetnik je držal besedo. Ni poizkusil prositi, da odloži masko. Cesarica mu je obljubila za prihodnji dan sestanek, toda ni prišla. Iz razposajenosti pa je poslala vsako leto svojemu vitezu zadržljeni listek s podpisom — Rumeni domino. Radovedni prejemnik ni nikoli izvedel posiljanega imena. Ti listki so se mu posiljali po pošti z vseh končev sveta. Zadnjega je dal na pošto moj stric v Rio de Janeiro.

Prestojaslednica me je objela in dejala, kako da jo veseli, ker me ji spoznala. In šla sta daje. Vem, kako sem Rudolfa posluševala, ko sem se spomnila na svoj zakon brez ljubezni.

Videla sem Rudolfa in Stefanijo še prihodnje leto v kijavevu. Bila sem v Schoenbrunn na obisku pri svojih starših. Po večernji sem se sprehajala s cesarico v parku. Cesarica je marsikaj pričovala o Rudolfovem zakonu ki so ga smatrali za nesrečnega. Večer je bil tih in videl sva dobrat in razsvetljena okna. V tem je prihitek sluga in naznani prihod visoke dvojice. Za hip je stopala po stopnicah postava. Bila je Stefanija. Elizabeta je bila nevoljna. — Nisem pričakoval Rudolfa in tega grdega motivila noce! — je rekla gredo po travniku k Stefaniji, ki je od poroke sem čudno vabljivej izgledala.

Z menoj je Stefanija ravnala zmerom prijateljski. Ko sem jo enkrat zaprosila za avdijeno, me je pozvala, naj jo kadarkoli obično brez formalitet. Zadostno je, da se je dala obvladati od svoje sestre Lujze Koburske, ki je pod pohvalo njeni ljubosumnosti in ji primasala čenče o Rudolfu. Življenje ob strani Stefanije mu je bilo nezmošno. Stefanija mu je vsak trenotek izzivala divje priroke ljubosumnosti, tako da je moral cesarica pogosto poravnati te prepire. Cesarica se je naučila kot nevesta molčati in je isto zahtevala od svoje snane.

Rudolf je ljudil in oboževal hčerko Elizabeto, ki se mu je rodila v tretem letu zakona. A tudi ta otrok je bil povod Stefaniji jezi. Tako je padalo življenje mojega bratrancega globlje in globlje v močvirje in z grozo smo misili, kaj bo iz tega.

Elizabeta je bila nevoljna. — Nisem pričakoval Rudolfa in tega grdega motivila noce! — je rekla gredo po travniku k Stefaniji, ki je od poroke sem čudno vabljivej izgledala.

M. A. C. je objavil v "Jutru" kritiko Ivan Matičičeve knjige "Na krvavih poljanah", katera ima tudi knjigarna "Glas Naroda" v zalogi. Kritika se glasi:

Ivan Matičič. Kdo si? Resnično ime, pseudonim! Vseeno, hvala ti, Ivanu Matičiču. Govoril si iz tisočih sreč, ki molče prekipevajo.

Včasih se zdrzne kdo naših sreč, ki na pokojnem ležišču in se skubi v znoju in tesnobi. Mimo njega, spēčega, je šel spomin na ene dni, ko smo živili mrlje, gledali vsak hip tisočkrat smrti v oči in se dali premestavati s fronte na fronto. Postave, ki smo jih takrat gledali, nam včasih vstanejo pred očmi. Včasih primerjava moisto dobo s sedanjo, sebe s samim seboj in svojice in drugovce in tovariše, — in se zavedamo, da je marsiklo med nami ostal živ mrlje, kajti danes še vedno nemo, da smo videli in doživeli in prestali živo apokalipso in nevemo, da smo že odrešeni in v raju. Le z instinktom živimo in kakor krti, za valuto se zanimamo, carino ali katerokoli drugo bedrino, mi, ker ne moremo s svojimi sreči in svojim duhom pojmiti, kaj smo pravzaprav prestali.

Ivan Matičič je izdal knjigo — "Na krvavih poljanah". Knjiga borea, ki je bil pri Przemyslanih in v Karpatih, na Lemežu in Sv. Mariji Tolminski, na Fatjem in Sv. Mariji Tolminski, na Gabrijelu, v vseh enajstih soških ofenzivah, na Kobariču, na Tilmentu in na Piavi, v Codroju, Gorici, Ljubljani in na Koroškem. Izkratka, napisal je zgodovino ljubljanskega planinskega polka. Lepo jo je napisal ta pisatelj neznanega imena, napisal jo je s srecem in njegovu pripovedovanje ima pečat pristnosti. Tu ni niti izmišljenega, vse je doživljeno, resnično. In se baš v tej življenski resničnosti stopnja, dramatično, od mobilizacije skozi vse vojne strahote do preipetje peklenskega Gabrijela, ki je žrl polke, in piavskega poraza in upora v Codroju in prevrata. . .

Kakor da jezdijo širje apokaliptični jezdec in jih vidiš na svoje oči in čutiš przli zadah, gnus, razkroj, gnibilo, kri, možgane, drob, smrad, plin, glad, mraz, blazno grozo. . .

Kar ustvaris iz sebe, nezavedno, iz resnice, je umetnina. Ivan Matičič je šel, da postane zgodovinar slov. planinskega polka in je postal več, namreč veden slike naše duševne bede. Hotel je opisati trpljenje vojaka - prostaka, telefonista in je s kratkimi poeziami, namenjenimi le ozadju drame, opisal psihološki razvoj med millega Avstrije v trinoga

šno baletko. Ugajala mu je in povabil jo je na večerjo v restavracijo. — Dobro, — je pritrudila cesarica, očarana od avanture, — pojdem. Toda morate mi obljubiti na svojo čast, da ne bom prisiljena odložiti maske. —

— Pa naj bo! — je obljubil zadržljeni gospod. Cesarica je načrta svoji "sestrini", naj nanjo na določenem mestu počaka, in je z galanom zapustila dvorano.

Dvorni svetnik je držal besedo. Ni poizkusil prositi, da odloži masko. Cesarica mu je obljubila za prihodnji dan sestanek, toda ni prišla. Iz razposajenosti pa je poslala vsako leto svojemu vitezu zadržljeni listek s podpisom — Rumeni domino. Radovedni prejemnik ni nikoli izvedel posiljanega imena. Ti listki so se mu posiljali po pošti z vseh končev sveta. Zadnjega je dal na pošto moj stric v Rio de Janeiro.

Prestojaslednica me je objela in dejala, kako da jo veseli, ker me ji spoznala. In šla sta daje. Vem, kako sem Rudolfa posluševala, ko sem se spomnila na svoj zakon brez ljubezni.

Zagonetno, toda resnično.

Nekaj o poneverbah.

(Konec.)

Elizabeta je ljubila ljubezen. Bila je znak življenskega ogaja. Občutek, da je oboževana, je bil davek za njeno krasoto. — Toda njen navdušenje ni trajalo dolgo. Bila je preveč umetniška, da bi kje obtišla. In ljubimec, kateri je omagal njeni vero in ideal, je bil tako odpuščen.

(Dalej prihodnjic.)

Poljska industrija lokomotiv.

Poljska na svojem ozemlju do

pred kraljikom ni imela nobene lo-

komotivske tvorvice in je bila za-

tevanezana popolnoma na uvoz.

Da se v tej stroki osmisljajo, je

dala država inicijativa za ustanovitev domačih tvorvinc za izdelavo lokomotiv. Tvorница H. Cie-

gelski & Co. v Poznjanu je ure-

dila novi ohrač, da lahko spreje-

ma popravila želepniški lokomo-

tiv, a se pripravlja sedaj na izde-

lanje novih strojev. V Hranciu

pri Krakovu se gradi od leta 1921. nova moderna lokomotivska

tovarna s poljskim in švedskim

kapitalom. V Varšavi se končno

gradi tretja taka tovarna. Skupno

je bila tretja taka tovarna, skupno

SKARAMUŠ

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" poslovalni G. P.

84

(Nadaljevanje.)

— Seveda, — je pritrila Alina. — Skoro bi mu bilo nemogoče vrniti se danes. Zjutraj bo tudi lažje potovati.

Hrgdaj zjutraj ju je prebudovalo zvonenje, ki je pomenjalo alarm.

Kmalu nato sta čeli strekjanje pušk ter grmenje topov. Narod je naskočil Tuilerije. Najbolj divje vesti so krožile po mestu.

Ko se je to godilo v Parizu, sta čakali obe ženski še včelno na povratak Rougane, a slednji se ni vrnil. Stari Rougane ni hotel postati orodje take prevare. Odšel je k Kereadiou-ju ter mu obrazložil celo položaj. Slednji ga je skušal pregovoriti ter celo podkupiti, a stari Rougane je ostal trden.

— Gospod, — je reklo, — če bi me zasledili, bi me brez dvoma obesili.

— Kaj pa mislite, da se bo zgodilo? — je vprašal nesrečni plenič.

— Vojna je, — je reklo Rougane, — vojna med narodom in dvorom. Bojim se, da je prišlo svarilo prepozno. Vendar pa se vam ni treba vznemirjati. Vojne ne vojujejo proti ženskam.

Kereadiou se je krčevito opriljal te misli. Ko sta Rougane in sin odšla, je sedel mrko v svoji sobi, ko je naenkrat nekdo ostro potkal na vrata.

Stari senčnik iz Gavričca, ki je šel odpirat, je zapazil v mediji na pragu vitkega mladega moža v uniformi, ki je pomenjala vse preje kot dobro za pristaže fevdalizma.

— Kaj želite, gospod — je vprašal.

Tedaj pa ga je presenetil svež glas.

— Kako Benoit? Za sveto božje ime! Ali ste me popolnoma pozabili?

S tresoco se roko je dvignil stari mož svetlik, da osvetli dolace.

— Gospod Andre, — je vzklikanil, — gospod Andre!

Andre-Louis je stopil mimo njega v prostorno vežo ter reklo:

— Če mi šel moj gospod boter že spat, me povedi k njemu. Če pa je šel, me povedi istotako.

— Gotovo, gotovo, z veseljem vas bo sprejel. Ne, ni šel spat.

Kereadiou je bil presenečen, ko je zagledal pred seboj to prikaz.

— Kaj želite tukaj, gospod? — ga je vprašal.

— Da vam služim, če mogoče, moj boter, — se je glasil odgovor.

To pa ni razorožilo Kereadiou-ja.

— Toliko časa ste izostali, da sem že upal, da me ne boste več nadlegovali.

— Ne motil bi vas, če bi ne vedel, da sem vam lahko na uslužo. Govoril sem z županom Rouganom... Jaz sem zastopnik, imam gotove polnomoci. Vračam se v Pariz ob prav primeren času. Ali vam morem biti na uslugo, kjer ni mogel biti Rougane? Alino je treba takoj spraviti na varno.

Kereadiou se je udal brez pogojno. Stopil je k Andre-Louisu ter ga prijal za roko.

— Dečko moj, — je reklo vidno ginjen. — V tebi je neka plenitost, katere ni mogoče zanikati. Oster sem bil le raditev, ker sem se boril proti tvojim slabim nagnjenjem. Sovražnik je na meji. Državljanjska vojna izbruhne lahko vsaki trenutek. To ste storili vi, revolucionarji.

Andre-Louis se ni hotel pričakati. Preslišal je to.

— Kaj pa glede Aline? — je vprašal. Sam pa je odgovoril na svoje vprašanje: — V Parizu je ter jo je treba takoj spraviti iz njega. Načrt mladega Rougane je dober. Vsaj jaz si ne morem misljiti boljšega.

— Starejši pa noče ničesar vedeti o tem.

— Vi menite, da noče tega na, svojo lastno odgovornost. Pripravljen pa je storiti to na mojo odgovornost. Pustil sem mu to zadevno pooblastilo za gospodčino de Kercadiu s pripombo, da je izdan potni list na moje izrecne povelje. V zameno pa mi je dal to varnostno sredstvo.

— Torej ga že imas!

— Če ga pošljete po mladem Rouganu v Pariz jutri zjutraj, — je reklo Andre, — bo Alina opoldne tukaj. Danes seveda ni mogoče storiti ne da bi se vzbudilo sum. Prepozno je že. In sedaj gospod boter, veste natančno, zakaj sem kršil vaša povelja. Če je še kak drug način, da sem vam na uslugo, povejte sedaj, dokler sem tu.

— Gotovo, Andre. Ali ti ni Rougane povedal, da so še nadaljnji.

— Da, omenil je madamo de Plougastel in njenega služabnika...

— No!

— Andre-Louis je slovesno zmajal z glavo.

— To je nemogoče, — je reklo.

Kereadiou je zazidal od presenečenja.

— Nemogoče? Zaj!

— Gospod, jaz lahko storim, kar sem storil za Alino, ne da bi si obtežil vesti. Za Alino pa bi tudi obtežil svojo vest in to sem storil. Madama Plougastel pa je povsem drugačna zadeva. Niti Alina, niti njeni nisi bili zaposleni pri protrevolucionarnem delu, ki je resnično vir sedanjih zmed. Madama Plougastel pa je žena grofa Plougastela, o katerem vse celi svet, da je agent med dvorom in izseljenci.

— To ni njena krivda.

— Dobro, a če bi jaz kaj takega storil ter bi se izvedelo, bi prijeli mene, ker bi zlorabil zaupanje. Priznati morate, da je rizično prevelik, da bi ga vzel nase radi tujke.

— Tujke! — je vprašal Kereadiou očitajo.

— Skoro tujke zame, — je reklo Andre.

— Ni pa tujka zame. Moja sestrica je ter draga priateljica. Moj Bog, na vsak način jih je treba rešiti.

Stal je proseč pred svojim varovancem, povsem drugačen kot je bil oni, ki ga je sprejel.

— Gospod boter, jaz bi storil vse, a tega ne morem. Rešiti njo bi pomenjalo uničiti Alino, njo in mene.

— Vzeti moramo nase ta razisko.

— Vi imate seveda pravico govoriti zase.

— In tudi za tebe, veruj mi, Andre. — Stopil je bližje. — Prosim te, Andre, izposuj tako varnostno spremstvo za madamo Plougastel.

Skrivnost Velikonočnega otoka.

Znanost je dolgo časa razmišljala o velikih kamenitih spomenikih na majhnem Velikonočnem otoku, ki leži 2100 milij zapadno od obale Chile in ki nimajo nobenega soseda bližje kot 1500 milij na obre strani.

Na otoku je 555 velikanskih soh, kajih največja je visoka 70 čevljev ter tehta 250 ton, dočim je najmanjša visoka 18 čevljev.

Kdo je napravil te sohe ali, kipe? Kaj je postal iz kiparjev in delaveev, ki so pred tisoč let iz tega ali onega vzroka odložili svoje orodje, pobegnili ter pustili svoje delo nedovršeno, sohe, izklesane iz skal ter nadaljne, katere so ravno hoteli spraviti z gorovja navzdol proti nepoznane mu cilju?

Preeej jasnosti je prišlo v eelo zadevo vsled potresov, ki so pred kratkim stresali dno Pacifika.

Vrijetno je, da so ti potresi zbrisali z zemeljskega površja otok ter dali ob istem času znamosti odgovor na uganiko, katere ni mogla rešiti.

Neka španska ladja je sporočila, da je plula preteklega meseca preko mesta, kjer je stal preje Velikonočni otok in da ni našla ničesar drugega kot morske valove.

Izprvo so izvedeni domnevili, da se je španski kapitan zmotil v svojih racunih, a poročilo kapitana George Campbella, poveljnika parnika Marthe, ki se je pred kratkim vrnil v Coquimbo, Chile, z neke lovske ekspedicijo, je v glavnem potrdilo povešt Spanske.

Lovska ekspedicija je imela za cilj neobljudena otoka San Ambrosio in San Felix. Ko se je izkral kapitan Campbell na otoku San Felix je našel, da se je otok skrčil na polovico svojega prvotnega obsega. Na tisoči ptic je imelo gnezda na tem otoku. Niti ena teh ptic ni ostala živa.

Adria Motor Car Corporation je veliko industrijsko podjetje, katero postane vsakemu lahko v veliko korist in kateremu načeljujejo že trije Slovenci, ki so v edburn.

Pri podjetju je dosedaj nad 600 delničarjev, in želja g. Vremščaka je, da se Jugoslovane zelo zanimali za podjetje in na njih željo in prošnjo Rev. Snoja bo g. Vremšček še enkrat govoril v nedeljo popoldne v cerkveni dvorani. Upati je, da se bodo naši rojaki mnogočtevno odzvali.

Adria Motor Car Corporation je veliko industrijsko podjetje, katero postane vsakemu lahko v veliko korist in kateremu načeljujejo že trije Slovenci, ki so v edburn.

Vsa podrobnosti o organizaciji bo pri seji natančno pojasnil g. Vremščak, in vsakemu bo dana pravilna.

Njih trupla so naravnost počivala na otoku. Obali so bile polne mrtvih rib in morski raki so polnoma izgnani. Voda krog otoka je bila mlačna in mesto skalnatega dna je zapazil kapitan le pesek.

Odpul je proti San Ambrosiu, kjer je našel isti položaj.

Povsem jasno je, kaj se je prijetilo. Na morskem dnu se je završila mogočna vulkanska eksplozija. Velikansko množino strupenega plina so privrele iz vode ter pomorile ptice. Lava, ki je prišla iz odprtine na morskem dnu, je zavrela vodo ter umorila neštivilne ribe ter pretežni de morskih rakov. Tekom vulkanskega izbrucha sta se oba otoka deloma potopila na dno morja.

Isto, čeprav v večjem obsegu, se je zgodilo pred pár tisoč leti, na otoku, ki se je pred kratkim izkral kapitan Campbell na otoku San Felix je našel, da se je otok skrčil na polovico skoraj vsega obsega. Na tisoči ptic je imelo gnezda na tem otoku.

Njih trupla so naravnost počivala na otoku. Obali so bile polne mrtvih rib in morski raki so polnoma izgnani. Voda krog otoka je bila mlačna in mesto skalnatega dna je zapazil kapitan le pesek.

Našidenje v nedeljo popoldne v dvorani slovenske cerkve na St. Mark's Place v New Yorku!

ROYAL MAIL

Pooblaščena od jugoslovanske vlade.

Hrta, direktna služba med

New York — Cherbourg — Hamburg

z normalimi, veličastnimi "O", "PARIS", "ORCA", "ORDUNA", "ORBITA"

V Evropi: "CENE" in Europe;

\$125 in več \$102.50 Ham'g \$130, in več \$102.50

\$125 in več \$90.00 Cherb'g \$125, in več \$100.00

\$100.35 Zagreb \$105.00

Skrizki z privatno kabino v tretjem razredu.

VAŽNO! Izbruhne faza z nakonom tukov za

vsi sorodniki v Evropi. Nova kvota pridne 1. I.

Za navodila vratilna pri lokalnih agentih ali pri

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY

26 Broadway New York City

POZOR, DRVARJI!

Pittsfield Chemical Co. potrebuje 25 mož. Plača od klatfre

\$2.85. Lepo rasteč gozd. Proračun

vsakega prvega in drugega pa

pridruženega.

6. maja: Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cher-

bourg in Hamburg.

7. maja: Lapland, Cherbourg; Hannover, Bremen.

8. maja: Thuringia, Cherbourg in Hamburg;

Manchuria, Cherbourg in Hamburg.

9. maja: Homeric, Cherbourg; La Savoie, Havre;

Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen; Orbita, Cherbourg in Bremen; Veendam, Bremen.

10. maja: Pres. Wilson, Trst; Minnekahda, Cher-

bourg in Hamburg; Mount Carroll, Ham-

burg.

11. maja: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre;

Orca, Cherbourg in Hamburg; President

Harding, Cherbourg in Bremen; Roterdam, Boulogne.

12. maja: Berengaria, Cherbourg; Pittsburgh,

Cherbourg.

13. maja: Paris, Havre; Belgenland, Cherbourg;

Conte Rosso, Genoa; Seydlitz, Bremen;

Saxonia, Hamburg.

14. maja: Kroonland, Cherbourg in Hamburg;

Hansa, Hamburg.

15. maja: Laconia, Cherbourg in Hamburg; Mount

Clay, Cherbourg in Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.

16. maja: Frank Sakser State Bank